

3/9

LA CAMPANA DE GRACIA

DESPRÉS DE LA DIADA

— Ja tenim el burro beneit i beneit!

La Campana de Gràcia

Redacció i Administració:
LLIBRERIA ESPANYOLA
Rbla. del Mig, 20 - Telèf. 18692

SETMANARI POLITIC

PREU: 15 CENTIMS

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona { Espanya. . . . 1'50 ptes.
cada trimestre. . { Estranger . . . . 2'50 »

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

La supressió de les ambaixades

En la primera llista d'“enclufistas” arribada al Congrés figuren els ambaixadors de Londres, París i Roma amb triples sous.

L'ambaixador de Londres — senyor Pérez de Ayala —, republicà de fa quatre dies i que cobrava de la dictadura, té 12.000 pessetes de diputat, 20 o 25 mil com a director del museu del Prado i 158.000 per la representació del nostre país a la Gran Bretanya.

L'ambaixador de París — senyor Madariaga —, republicà fins ara absolutament desconegut, té sou de diputat al Congrés, un altre sou quantios a Ginebra i trenta-un mil duros i tres mil pessetes com a representant de la República a la capital de França.

L'ambaixador al Quirinal té un sou de catedràtic per una càtedra que no exerceix, dotze mil pessetes de diputat per una acta que no li serveix de res, i cent trenta-cinc mil pessetes per la representació d'Espanya a Roma.

La immoralitat d'ocupar tres càrrecs que no es poden servir a la vegada i de cobrar sous que no s'han justificat ni amb cap hora de treball, no cal posar-la de relleu

Aquests senyors procedeixen com perfectes monàrquics.

No. Siguem justos. Els monàrquics això no ho havien fet mai.

Són els republicans els primers que donen aquest escàndol, els que insulten el poble amb llur rapacitat i voracitat.

Tres càrrecs per a un senyor sol, francament, trobem que és massa feina. I tres sous per a un individu, també ens sembla tenir massa gana.

Es fastigós abassegar a l'any trenta i quaranta mil duros, quan hi ha mig milió d'obrers parats i una fam tràgica plana damunt dels camps de regions senceres.

Si no hi hagués dotzenes de raons per a suprimir les ambaixades, amb la desaprensió dels diplomàtics republicans en tindriem prou.

INTENCIONS

EL BON REPUBLICÀ

El bon republicà no és el que crida; el que tan sols sap cridar; el que soluciona els problemes més greus des de la taula d'un cafè; el descontent perquè sí; el remugaire; el que no troba res bé; el que es complau, per incomprensió, per tossuderia—o per altres motius inconfessables—a crear conflictes a la República.

El bon republicà és el que calla, el que sofreix, el que passa, a desgrat, per moltes coses. Calla, a pesar de creure que hom dona a la República un caràcter i un tomb equivocats. Calla per amor a la República. Calla perquè veu que entre els que criden n'hi ha molts que ho fan per interessos tèrbols. I perquè veu que els que criden de bona fe, inconscientment fan el joc als enemics de la República, als que els convé que en la República abundin més els crits i la inquietud que la tranquil·litat: aquella tranquil·litat, unida als bons aliments, que sols volen per ells.

Silenci digne i dolorós, el del bon republicà. Silenci magnífic en el qual hi ha amargor, hi ha angúnia, hi ha desengany. La República no és com ell l'esperava, com ell la volia. La República, que fou un cant de triomf el catorze d'Abril del passat any, aquella República que resplendia amb claror d'alba, s'ha enfosquit, s'ha entristit.

El bon republicà pensa que cal ressuscitar aquella alegria gloriosa. I aquesta tasca, preconitzada per José Ortega

i Gasset, no serà José Ortega i Gasset qui la durà a terme, sinó el poble. Per això—no pas per covardia—calla el poble: perquè sap que, si aquesta és l'hora de callar, arribarà l'hora d'actuar.

Ara el silenci, l'espera anguniosa. Una altra actitud podria judicar-se equivocadament. I la meditació en el camí recorregut per la República, en el camí que caldrà refer, que caldrà rectificar. I en aquesta noble i serena actitud no res de senyorestevisme, de panxacontentisme. Al contrari: un anhel revolucionari per a afermar la República

El bon republicà, el vertader republicà, l'únic republicà, és el que, avui, calla. Però és també el que no callarà sempre.

Calla, i el seu silenci és la seva tragèdia. I mentre calla recorda. Recorda que no s'han exigit responsabilitats: que a Berenguer, còmplice de la desfeta d'Annual i de l'assassinat de Fermí Galán i Angel García Hernández, la República l'envià a passar l'estiu a l'Alcàsser de Segòvia; recorda que a Cavalcanti li enviaren una gramola a la presó; recorda que a Galo Ponte l'enviaren a prendre banys... en comptes d'enviar-lo a un lloc més adient; recorda que el general Mola, assassí d'obrers i estudiants que no respectà ni la Facultat de Sant Carles, es passeja tranquil·lament pel carrer; recorda que aquell brètol grotesc, que aquell grotesc pistoler del doctor Albiñana també s'hi passeja; recorda que als dirigents de la República els fa por el mot Convenció; recorda que els governadors de la República han estat redactors d'ABC i d'El Debate, que han cercat la col·laboració de senyors monàrquics amics d'aplicar la infame Llei de fu-

Beúnza, Oreja, Pildain, Gil Robles: sembradors d'odis, sembradors de crim.

Contra aquesta xurma que assassina obrers en nom de Déu s'han d'unir tots els republicans, tots els homes dignes, tots els homes honrats.

gues de Martínez Anido; recorda que la jurisdicció està a l'ordre del dia, però que no ho estan les responsabilitats; recorda que els dirigents de la República no fan res contra els enemics de la República; recorda Sevilla; recorda València; recorda Barcelona; recorda Arnedo; recorda Bilbao; recorda els obrers que han caigut assassinats per la xurma representativa de l'ordre, per la xurma del diner i de la religió.

I calla. Figureu-vos quin sofriment hi ha en el seu silenci.

Però no callarà sempre. I les seves primeres paraules —sempre d'amor a la República—seran terribles.

Lluís CAPDEVILA

L'Estatut i les Eumènides

Semblava un fet que, amb l'adveniment de la República, tots els esperits liberals es desvetllarien a la com pensió, i una era de pau i de cordialitat planaria com un núvol lluminós per damunt els pobles ibèrics.

Tothom confiava en una reacció que vindria a ésser com el començ purificador d'una nova vida, prou poderosa per a esborrar les amargures passades, conseqüència d'incomprensions i d'intransigències, impròpies ja, en un país que llença al mar de l'oblit les feixugueses que l'ofegaven bo i privant-lo d'anar endavant. L'holocaust cruent de Galán i Hernández, així com les penúries de l'exili i els perills incalculables dels conspiradors, no podien deixar preveure que, una vegada satisfets els anhels d'un poble que ha enderrocat, amb una forma de govern corcada, la doble tirania d'un règim dictatorial—i just, quan aquest poble es troba en les albors de les seves reivindicacions—sorgissin novament del catau tenebrós de la incomprensió, l'egoisme i la tirania les ombres repugnants de les "Eumènides", representades en la figura macilent i biliosa de Miguel Maura i en l'allau d'Ajuntaments castellans que sense parar esment en els drets i la voluntat de tot Catalunya, intenten conculcar la realitat del nostre problema, oposant-se a l'aprovació de l'Estatut.

Tanmateix, "Orestes" ja se n'ha vist prou, de perseguit, i no precisament per portar sullades les mans amb la sang del parricidi.

Les ferides són profundes i en elles s'hi rabejaren i hi xipollejaren sàdicament, en nom de drets fantasmals, els sistemàtics perseguidors d'abans. L'hora de les rancúnies i dels egoismes tradicionals s'ha esvaït per sempre. Ens trobem en un període de reconstrucció; el seny deu imposar-se a les passions mesquines. No és possible d'arribar al reconeixement dels drets de l'home, sense reconèixer abans els drets d'un poble. Una nació recolzada en l'esclavatge dels pobles que la componen no serà mai una nació d'homes lliures i agermanats per l'amor, sinó d'éssers ajuntats per la força del despotisme, congriador d'odis i malvestats. Irlanda i la Índia en són un exemple.

Pensin En Miguel Maura i els Ajuntaments opositors als anhels de Catalunya que la nació es mou ara sota un règim democràtic; i la democràcia que no fa honor a les llibertats justes no passa d'ésser una tirania amb gorra frígia.

Si per un moment i en esguard a la palestra de diversos partits hom ha arribat a creure que a Catalunya hi regna la discòrdia, s'equivoca de mig a mig.

Per damunt de tot altre problema, hi ha el sentiment expressat en el nostre Estatut, i sabrem defensar-lo tots els catalans, com un sol home, sempre que el sentísim trontollar.

Es debades, doncs, senyor Maura, que intenteu d'enderrocar l'edifici de la fraternitat i la comprensió. Els pobles i els homes, seguint el ritme del temps, van de dret a l'alliberació que els escau.

Les soscavades muralles de la reacció serien obstacle irrisori per a deturar-los el pas en la magnífica embranzida d'una marxa triomfal.

ENRIC LLUELLES

LA GUÀRDIA CIVIL I ELS BORBONS

Amb motiu dels successos de Castilblanco s'ha ressuscitat una anècdota, contada fa molts anys en una sessió del Congrés, que no deixa de tenir gràcia.

Era quan la Revolució de setembre de 1868. En un poble de l'alta muntanya aragonesa, en saber-se la nova de la fugida d'Isabel II cap a París, s'organitzà una manifestació republicana. Un grup de xicots confeccionà una bandera tricolor a corre-cuita, i, enarborant-la, recorregué el poble cridant:

—¡Abajo los Borbones! ¡Abajo los Borbones!

Una velleta, que s'estava prenent el sol a la porta de casa seva, aturà el cap de la manifestació:

—Oye, maño — demanà. — ¿Quiénes son los Borbones?

El xicot es quedà tot confós, es gratà el cap, i després d'una lleu cavillació, respongué:

—¿Los Borbones? ¿Quién quiere usted que sean? ¡La guardia civil!

En aquell poble, on aquest cos armat era la única representació del caciquisme al servei de la monarquia, els Borbons, a qui l'opinió culpava de tot el que passava, no podien ésser altres que la guàrdia civil.

ELS FETS DE BILBAO

La sessió de dimecres, a les Corts, pot qualificar-se d'històrica.

Allí, els diputats de la minoria basco-navarresa se'n van haver de sentir de molt crespes. Per exemple, que el primer periòdic comunista que es publicà a Espanya fou confeccionat a una impremta catòlica i amb autorització del Consell d'Administració de la mateixa.

I encara hi ha extremistes que es presten a fer el joc als catòlics!

LA FATALITAT DELS COGNOMS

Saben com es diu el diputat que va emprendre la defensa dels provocadors dels actes de Bilbao?

Oreja.

Aquesta vegada s'ha pogut ben dir que se'ls ven la idem.

UN AVÍS

A la mateixa sessió, el senyor Fatras va dir que per defensar la República no es necessitava ni la policia ni la guàrdia civil, sinó que es bastaven els republicans.

Completament d'acord. Aquest és un avís que el Govern no deu negligir.

—Ja pots pecar filla meva, que jo te'ls perdono tots!

El tracte a reclusos i detinguts

EL QUE HA FET I NO FA LA REPÚBLICA

L'advocat Pujol i Font, ferm republicà i catalanista conseqüent, recorda, des del nou setmanari esquerrà i brevista "Fornal", la campanya feta amb motiu dels mals tractes a la presó Model de Barcelona.

Ell va ésser, en realitat, l'iniciador de la protesta, i li cap l'honor d'haver triomfat en son propòsit, puix que l'Eraclio Iglesias, culpable per acció o per omissió de tantes malifetes, fou traslladat.

La República ha deixat incompleta la tasca iniciada per l'últim govern borbònic no posant en clar tot el que va succeir entre les parets grises de l'ergástula. S'han portat molt malament els governants en oblidar els greuges fets als humils i als homes que per l'ideal restaren sota la fèrula incivil d'un grup de malfactors uniformats de funcionaris de presons. Els tipus d'escarcerers innobles que avui encara es barregen entre els funcionaris de presons decentes, correctes i preparats per complir la seva missió social amb decòrum, haurien d'haver estat separats del cos. No s'ha fet així, i potser algun dia els que avui són autoritat es penediran de tanta feblesa i tolerància amb aquells que no la mereixen per la seva conducta passada ni tampoc per les idees que professen, incompatibles amb tot ço que signifiquen les paraules esperit, ànima i civilització.

Els pecats d'inacció, però, serien encara perdonables, com ho és tot acte generós d'oblit i amnistia, si no es donés el cas que el govern ha tingut la inoportunitat incomprendible d'allunyar de la Model el millor director de tots els que hi han desfilat en vint anys. El senyor Navas era un funcionari recte, honrat, competent, ple d'equilibri, i, a més, demòcrata. Amb un sentit humà de la vida i un altíssim concepte del seu deure, sabia fer-se respectar començant per respectar els altres. Ni la més insignificant protesta de cap caràcter no s'havia produït, fins que un bon dia el senyor Anguera de Sojo, poc hàbil, va provocar la ira de la població penal amb preguntes i interrogatoris inquisitoris i clericals a detinguts anarquistes que es vanagloriaven de no ésser casats per l'Església ni reconèixer altre conseller moral que la seva consciència.

Suposant encara que la "lenidad en el mando" que es va atribuir al senyor Navas existís, el càstig de destitució i trasllat al penal de San Fernando, de Cadis, era totalment injust, degut a la insignificança de la falta. Una fulla de serveis brillant no va servir de res davant l'impuls venjatiu del governador, i la República oblidà els rellevants serveis que havia prestat el senyor Navas.

Els republicans hem vist com tot un home virtuós i enèrgic era vilipendiat amb cruel injustícia quan tots els altres culpables d'afers amarats d'illegalitats continuaven en els seus càrrecs.

I per si encara no tingués prou importància tot el que hem dit respecte al problema de la presó, caldrà tenir present que molts detinguts han ingressat a la Model plens de ferides que demostren quins són els procediments que s'empren a la "Jefatura" de policia.

Durant la monarquia vaig ésser processat en denunciar els mals tractes als detinguts. Ara en dir que el procediment segueix el mateix no m'exposo a res, degut a què el fet està comprovat per la Comissió de Responsabilitats. L'energia amb què ho dic és ara la mateixa d'aleshores.

Fóra molt convenient que els governants no ens obliguessin als que som abans que tot homes de cor, a protestar d'actes de barbàrie que queden impunits.

Mentre a qui protesti d'una disposició del govern i sigui obrer i, per tant, pobre, se'l tanqui a la presó i a qui cometí un abús d'autoritat no se'l castigui, l'autoritat serà desprestigiada i desconeguda i vexada i escarnida com una cosa fastigosa.

La República ha d'omplir d'honradesa, de realitat, de calor d'humanitat els mots "ordre", "pau" i "autoritat" que fins al 14 d'Abril servien de pretext per a metallar iniquament el poble.

El tracte que mereix el ciutadà i el delinqüent a les

presons i delegacions de policia dona la tònica del concepte que mereix el poble pels seus governants. Ells no saben fer respectar els desemparats i després, volen que la gent inculta, la gent que pateix fam i fred, la gent que té al fons de l'ànima velles angúnies i rancúnies, tracti els seus representants amb miraments i consideracions que jamai no han procurat merèixer.

L'exemple ha de venir de dalt. Pensar altra cosa és romanticisme i literatura.

I el poble fa el que veu que els polítics fan. I s'equivooca amb el mateix dret i la mateixa inconsciència que ells.

Si els republicans que governen rectifiquen la seva conducta i castiguen els derrotistes, els cavernícoles i els polícies que es descarrien, els republicans que obeeixen deixaran automàticament de maleir el govern i d'avorrir els representants de la seva desprestigiada autoritat.

Exemple: Si demà expulsen els jesuïtes sense contemplacions estúpides, passat demà es produiran quinze milions d'altres sinceres a la causa del nou ordre que el fet establirà.

La República s'ha de consolidar amb fets, no amb paraules ni assassinats sindicalistes al parc de Maria Lluïsa i sobresseint després el sumari. ADRIÀ VILALTA

Correu de l'Estranger

LA CRISI FRANCESA

La solució de la darrera crisi francesa no ha variat res o gairebé res. Els mateixos homes, si fa no fa, i, sens dubte, la mateixa política: una política profundament conservadora, burgesa, que fa de la República francesa una de les nacions més imperialistes, més retrògrades del món.

En aquesta crisi, a fi de comptes, no es tractava d'altra cosa que de l'eliminació del senyor Briand. Es un fet. No ens causa pena ni glòria, però constatem un fet.

França té, tanmateix, importantíssims problemes plantejats, tant a l'interior, com a l'exterior. Quines mesures adoptarà el nou gabinet per a resoldre la crisi del treball? Quina actitud prendrà a Lausana i a Ginebra? No faran, les seves pretensions desmesurades, fracassar per endavant la pròxima conferència del desarmament?

La impressió és pessimista. No, no era aquest el govern nou que reclamava la França liberal i democràtica. Aquesta part de l'opinió francesa volia un canvi radical de política i de procediments: una política decididament d'esquerra a l'interior, socialment avançada, i una política sincerament, cordialment pacifista a l'exterior.

LA PRÒXIMA ELECCIÓ DEL PRESIDENT DEL REICH

La concòrdia — això ens salva — no ha regnat mai en el camp dels nacionalistes alemanys. Els partidaris del Doctor Hugenberg i els deixebles de Hitler — si bé tenen els uns i els altres un fons comú de xovinisme exasperat — no han estat mai completament d'acord.

Ara, la seva posició és diferent davant l'elecció presidencial. Mentre els hitlerians semblen decantats a acceptar la prolongació del mandat del general Hindenburg, els amics de Hugenberg s'hi oposen.

El canceller Brüning, amb el desig d'evitar les complicacions d'una consultació nacional i de consolidar la seva pròpia situació, s'esforça a negociar amb els diversos partits per tal d'obtenir al Reichstag les dues terceres parts dels vots necessaris a la pròrroga de l'actual mandat presidencial.

Però el doctor Hugenberg, furiós amb les maniobres de Hitler, sobtadament ple d'escrúpols constitucionalistes, es pregunta si està d'acord amb l'esperit de la Constitució no fer elegir el president directament pel poble.

Aquestes disputes mostren la confusió política que existeix a Alemanya. Els partits d'esquerra no s'entenen tampoc gaire millor. I, quant al mateix Hindenburg, espera el resultat d'aquestes negociacions tan complicades i no prendrà una decisió fins a saber, amb certesa, les forces amb què compta per a romandre al seu lloc.

Els crims de la Dictadura

Hem llegit aquesta nota, que traduïm, a l'*Arbeiter Zeitung*, de Viena. Llegiu-la.

"Fa algun temps, la vídua Matteotti, que havia expressat la intenció d'anar a visitar la tomba del seu marit, rebé la visita d'un policia italià, el qual li advertí que "hauria de preocupar-se dels seus fills, car aquest viatge li podria costar bé la vida". A això ella respongué amb altivesa que en tot cas, "els fills de Matteotti no serien mai orfes", i, a despit de tot, ella partí. Amb les seves paraules volia dir que sempre hi hauria amics fidels que vetllarien pels seus fills. Però potser que s'enganyi aquesta coratjosa dona, si pensem en la vida que els seus fills es veuen obligats a dur.

"Tant ells com ella viuen sota una vigilància rigorosa de la policia. No poden donar un pas pels carrers, que els agents no els segueixin. Davant de llur casa, dia i nit, els guàrdies fan sentinella. Si algú ve a veure'ls, la policia l'acompanya i li és demanat el nom, el domicili, els motius de la seva visita, etc.

"Una vida semblant és un infern. Els tres fills de Matteotti tenen prohibit anar a l'escola, car el fet de pronunciar llur nom és considerat un perill per a l'Estat. Solament aquest any s'ha permès al més gran anar a l'Institut. Un policia l'acompanya a l'escola, l'espera a la porta durant les lliçons i el segueix quan torna a casa. A l'Institut li és privat de portar el nom del seu pare; només pot ésser nomenat pel de la seva mare, i l'anomenen Francesco Titta, com si fos un fill adúlter. Obliguen aquest minyó, a qui el feixisme ha mort el seu pare, a cantar els himnes feixistes i a saludar a la romana el retrat d'aquell que ordenà l'assassinat.

"A la primavera passada, un jove metge italià, del ma-

teix país que donà la vida a Matteotti, pensà a alliberar Mèlia Matteotti i els seus fills, fent-los passar a l'estranger, per tal de posar fi a aquestes indignitats, a fi que els nois puguin viure com els altres nois, fora d'aquesta atmosfera d'odi i de perill, sense que els recordin a cada moment l'assassinat de llur pare, sense que hagin de sofrir tots els dies pel fet que ells representen, davant el món, l'acusació imprescriptible del règim feixista.

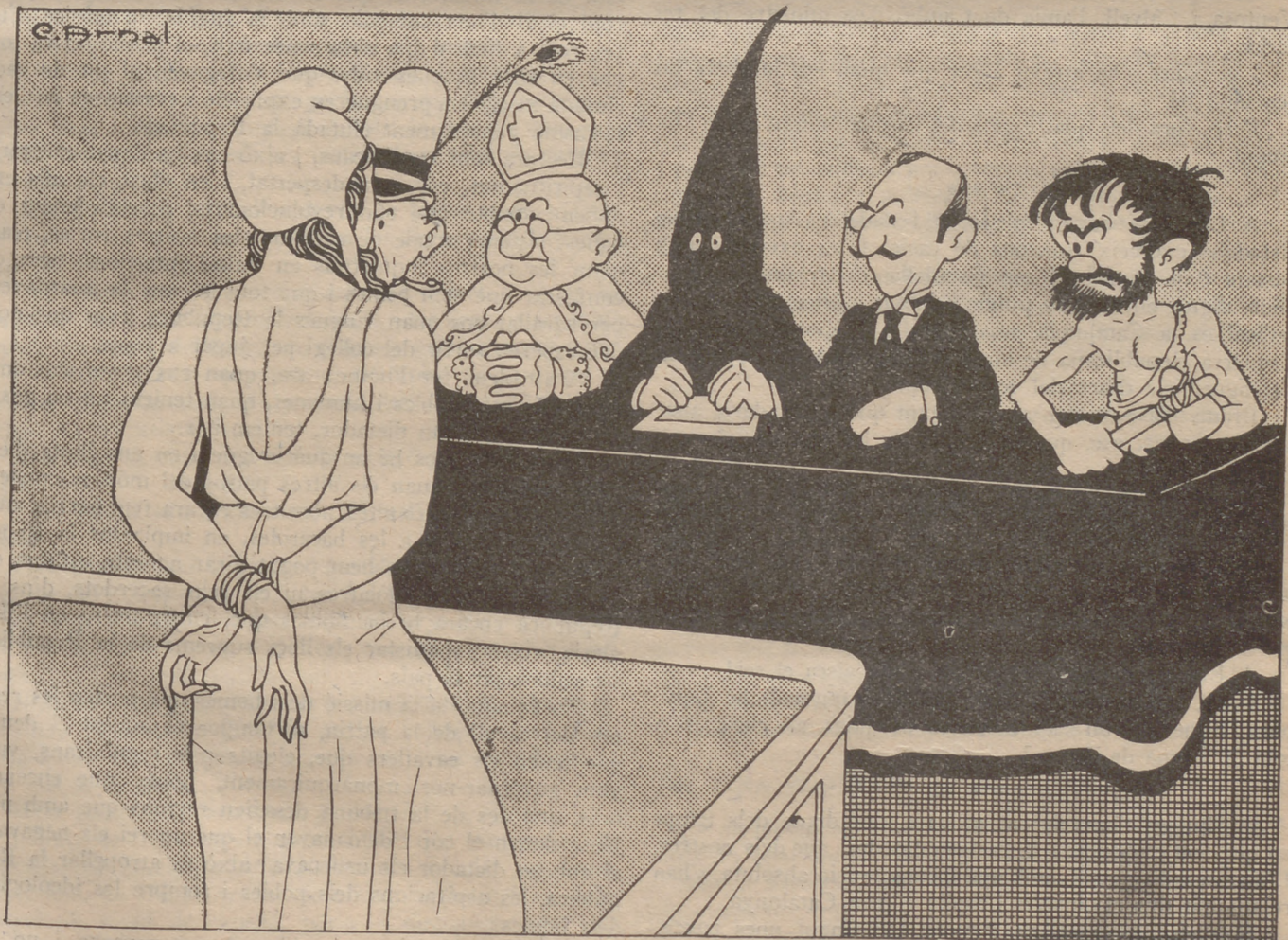
"Portant endavant el seu propòsit, el metge entrà a Itàlia, i d'aleshores ençà no s'ha sabut res més d'ell. Havia estat empresonat? Havia estat mort? Sols a fi de març se sabé que havia estat empresonat a Roma, per a ésser passat al Tribunal de Guerra. No ha pogut veure cap advocat, i a hores d'ara — ja fa nou mesos — no sap per què està agafat. Però no es passa al Tribunal de Guerra si no és sota l'acusació d'un crim contra la seguretat de l'Estat.

"La seguretat de l'Estat és un perill si una dona i tres nois, per als quals la pàtria ha esdevingut un infern, són portats a l'estranger, a fi que es reconciliïn amb la Humanitat? Una temptativa semblant seria un crim polític?

"Es coneguda la furor amb què el Tribunal feixista persegueix els intellectuals sospitosos d'antifeixisme. Només que per haver fet propaganda liberal, els escriptors Vinciguerra i Rendi han estat condemnats a quinze anys de presó; el jove enginyer Rossi Dòria ho ha estat a setze anys, perquè era comunista. De què s'acusarà a aquest jove metge per a condemnar-lo? Ell no volia fer altra cosa que tornar a la llibertat quatre persones a les quals s'està ofegant, que demanaven poder respirar. No cometia pas un crim; al contrari, volia privar que continués un crim.

"L'afer Matteotti no és, d'ençà molt temps, un afer italià; ha esdevingut la causa de tota la humanitat."

A veure quin serà el dia que acabarà l'odiosa tirania de Mussolini.

—Sóc acusada de voler que es compleixi l'article 26, que es suprimeixi la jurisdicció militar, que es secularitzin els cementiris...

—I amb quin dret pretens que sigui vàlida la Constitució que t'has donat?

Botons de foc

L'ex-kaiser diu que no vol tornar a Alemanya que no el cridi el poble.

El nostre ex-kaiser, aquell lladre que es digué Alfons XIII, opina de la mateixa manera.

Tant nosaltres com els alemanys podem estar tranquils.

* * *

Informaciones, aquell diari madrileny que sistemàticament ataca a Catalunya, defensa el contrabandista March. Ho comprenem perfectament.

* * *

Encara hi ha capellans que bramen contra la República. Suara n'ha castigat un el governador de Zamora. L'ha castigat amb dues-centes cinquanta pessetes de multa.

Si per comptes de dues-centes cinquanta pessetes els condemnessin a dos-cents cinquanta dies de presó a pa i aigua...

* * *

El govern ha autoritzat el monàrquic Royo Villanova perquè pugui passar l'exili en un lloc de clima beneficiós a la seva salut.

Està vist que per a ésser ben tractat per la República cal haver estat monàrquic i conspirar contra la República.

* * *

Fins que no hi hagi més energia—i més justícia—amb els monàrquics, amb els capellans, amb tots els culpables que sabotegen la República, no anirem bé.

* * *

El Círculo de Unión Mercantil de Madrid és un focus monàrquic presidit pel senyor Montiel—aquell d'"Estampa" i d'"Ahora"—, que cal vigilar.

En aquest Círculo hi ha donat suara una conferència Ventosa i Calvell, l'amic de Cambó, l'ex-ministre del rei lladre.

I el pobre s'ha atrevit a dir que quan era ministre ho féu molt bé.

Però, fora dels quatre gats del Círculo, ningú no se l'ha cregut.

* * *

A Lleida hi ha un tal Josep Estadella. Aquest Josep Estadella exerceix funcions de cacic. I les exerceix amb bastant èxit. Aquest Josep Estadella, disfressat de republicà, digué, en un acte públic celebrat a Reus: "El partit radical és, a Catalunya, una muralla a oposar a aquesta Esquerra Republicana de nova fornada, darrera de la qual s'amaguen els dracs del separatisme".

Brams d'ase no van al cel. I tant que li agradaria anar al cel a aquest ase, que és, a més de lerrouxista, clerical.

* * *

A Bilbao, des de l'interior d'un convent, s'ha disparat contra la multitud.

A Bilbao, en un míting tradicionalista en el qual parlaren—això de parlar és un dir—aquells dos cafres que es nomenen Oreja i Beunza, foren assassinats quatre joves republicans.

A Bilbao, un comte cavernari cridà visca el rei!

I ara, què passa? I aquella llei de defensa de la República... que mai no s'aplica als monàrquics, als clericals, a tota la xurma de dretes?

* * *

A Burgos s'ha celebrat un acte més digne dels temps en què fou començada la famosa catedral que dels nostres. D'una manera incivil, amb una incomprensió absoluta, s'han ressuscitat tots els insults i tòpics contra Catalunya.

Sols els representants d'Avila han tingut unes paraules de simpatia i cordialitat.

Als representants d'Avila tot el nostre afecte. Als altres... els altres que es pensin el pitjor insult que podem dedicar-los.

I l'encertaran.

El senyor Esplà, parlant dels fets de Bilbao, ha dit que "se han dado instrucciones para que cesen en sus actividades los enemigos de la República. Interviene la autoridad militar y se procederá con todo rigor".

A veure si serà veritat.

Les inquietuds de la República

La República espanyola és un fet; la seva consolidació ho confirma. L'esperit del poble espanyol necessitava aquesta impressió per cenyir el seu caràcter davant els altres països, que el consideraven un organisme que funcionava per inèrcia.

Durant el règim monàrquic, Espanya, espiritualment, no erà res; per als estrangers era un país adormit, amb glòries artístiques empolsades, amb paisatges meravellosos fòssils, poblats amb personatges de teatre. Aquella política borbònica tenia el país atùit, i la nació ibèrica sols contribuïa en el continent, geogràficament, i les esporàdiques gestes polítiques es convertien en coses protocol·làries, i les reaccions civils eren divertiments espanyols.

La dictadura s'apoderà de l'escenari perquè els polítics estaven cansats de fer comèdia i el divo ja no entusiasmava el públic, i l'opereta es convertí en farsa; però l'actuació dels comedians era tan desastrosa, que els espectadors protestaren de llur actuació i es registraren fets luctuosos, vergonyosos i vils.

Monarquia primer, dictadura després, i el poble submis, portant una vida precària i rastrera, sofria i reia alhora.

Fins que en sacrificar-se la vida d'uns herois, va parar de riure i començà una inquietud a l'ànima de cada ciutadà; era el pressentiment d'una nova vida que s'ofegava a cada pit per l'ambient corromput que es respirava en l'estadi de la farsa, fins que el teló no va caure per si sol, com el fi d'una comèdia, amb la fugida apoteòsica d'un rei, com a final d'una obra sense èxit, el públic no va tornar en si, i aquelles vides que s'ofegaven al pit de cada ciutadà xisclaren, prengueren expressió i remataren en l'entusiasme genuïnament ciutadà la República.

Bé; ara som republicans, i això ens ha donat categoria i espiritualitat, ens hem despertat, i en obrir els ulls ens donem compte que són revolucionaris, desencadenant en aquest sistema arcaic de regir-nos les nostres fúries, plasman les nostres inquietuds en lluites intestines, hem de confessar que som bèl·lics i que tota la sang la guardàvem per barallar-nos quan vingués la República, com uns nois que esperen sortir del col·legi per jugar a gepes.

Ara volem fer l'home; ara, quan ens governem amb unes lleis més nobles i humanes, quan teníem rei no gosàvem i quan teníem dictador, teníem por.

Però fixem-nos bé en què breguem en una lluita d'esperit retrògrad, quan els altres països del món es congestionen per coses més altes, nosaltres encara fem barrila amb els catòlics, estem a les baceroles, en implantar la República, amb un cop no hem pogut girar aquesta estàtua de pedra, ni els seus idòlatres ni els seus sacerdots, dins la República encara hi ha homes que, emparant-se en l'Església, volen conquistar els llocs suprems de la República i revolucionar el país.

No és aquesta la missió dels homes que porten les regnes del cavall de la pàtria, ni tampoc és aquest el deure que tenen els cavallers que, elegits pels republicans, vulguin governar-nos monàrquicament, homes que encenen odis, que des de la tribuna desafien regions que amb noblesa donen el cor i demanaven el que un rei els negava i el que un dictador els usurpava; això és atropellar la República, les aspiracions dels pobles i rompre les ideologies dels homes.

República és llibertat, i l'home que governa i no té aquesta concepció de la República, no ha de governar.

Encendre flames és joc de destrucció, i a Espanya sembla que hi hagi ganes de jugar amb foc; la República ens ha portat una era de renaixement; i per tant, tots hem de

contribuir-hi, i si volem fer revolució, fem-la com revolucionaris intel·ligents, i sempre a favor de la llibertat, mantenint la República, perquè ella és això.

Els homes que breguen per destruir la República són aquells que encara dormen i éssers que viuen en aquells meravellosos paisatges encantats; la República ho ha de portar-ho tot, tot el que el poble necessita; i si algú pensa que ha de governar la República amb rosaris, s'ha equivocat, i els que es pensen que l'han de governar amb cacics i terceroles de guàrdia civil, també, perquè llavors, els obrers també tindrien dret de governar-la amb la falç i el martell.

BALDOMER XIFRÉ

La missa de dotze

Nosaltres no anem mai a missa. I no perquè no siguem amants de Déu. A Déu l'estimem perquè el sabem bondós, generós, bon home. Déu, durant l'any 1931, s'ha portat com un perfecte cavaller, fent que amb la seva magnificència acabéssim per sempre més amb un estat de coses absurdes que no sé on haurien arribat.

Creiem en Déu, però no en els capellans, aquests homes que aprofiten la figura de Déu per explotar-lo i vendre'l, si convé.

Nosaltres, que, com deïem abans, mai no anem a missa, avui hi hem anat. Hi hem anat a l'hora dels senyors. Les dotze del migdia d'un diumenge ple de llum i de color.

Anar a missa, a aquesta hora, és com anar a un espectacle qualsevol. És la sessió matinal d'un teatre, d'un cinema de la ciutat.

Una gernació d'homes i dones lluint els seus millors vestits i els autos de més preu, es dona cita en aquell temple convertit en sala de luxe i de confort. La missa de dotze és una mena de festa aristocràtica que té un cert aire d'originalitat i bon gust. Ens fa l'efecte d'una festa silenciosa, d'una reunió on només parlen els sentits.

Allí hem vist homes que amb els ulls devoren unes dones carregades de joies i de perfums, que fan veure que senten una forta, una intensa devoció, i que ço únic que senten, per instint femení, per instint de vanitat, és el plaer de saber-se cobejades.

Aquells homes i aquelles dones no tenen amor a Déu. Es tenen amor a les seves coses, a les seves ambicions, als seus desitjos mesquins.

Déu enlloc va deixar disposat que homes i dones es donessin cita a una hora determinada—les dotze d'un migdia ple de festa, de llum i de color—, perquè oressin per ell i es compadissin—prenent-ne exemple—del seu dolor. Déu no va manar això. Ni era amic dels luxes. Ni era ambiciós. Ni era aristòcrata.

Era, això sí, amic dels humils, dels desvalguts, dels pobres.

I els humils van a missa més de matí, amb robes apropiades.

I els pobres són a fora el portal—no dins el temple, precisament—, esperant de la bondat, de la generositat d'aquells homes, d'aquelles dones, plens de joies i perfums, que no els miren ni els socorren; que s'aparten d'ells pel fàstic, per l'escripol que els fan.

Nosaltres, que mai no anem a missa, avui hi hem anat.

Ultra l'espectacle que feia temps volíem veure, se'n havia assabentat de què, en aquella hora, un sacerdot parlava des de la trona.

Hem sentit aquest servent de Déu.

I lluny de trobar-nos amb un home que cantés les excel·lències de la figura símbol d'amor i bondat, ens hem trobat amb un vulgar orador de míting, amb un home que perquè va vestit de capellà, parla—i malparla—dels que governen avui.

Ho diu d'una manera disfressada, fent certes comparacions; però hom fàcilment endevina a través de la seva impròpia peroració, que aquell servent de Déu no és res més que un abominable servent d'un règim caigut, l'un

—Per nosaltres, no serveix ni per «espantaocells».

règim que emparava i protegia tota aquesta xurma miserable de mals creients, que amb la capa del Senyor fan vestits amb els quals tapar els pecats dels cossos podrits dels homes que no poden tornar, perquè Déu—el Déu que ells fan veure que estimen—els té castigats a silenci etern, a presó de ric, aquesta presó creada per l'excessiva generositat dels homes republicans—únics representants, avui, de Déu—que els havien d'haver condemnat a mort davant del poble.

Lector: Si ets un bon religiós, si creus en Déu com nosaltres hi creiem des de l'any 1931 i des de la Rifa de Nadal, no vagis a cap església en dies de festa, de llum i de color, a les dotze del migdia.

AGUSTÍ COLLADO

REPICS

PROJECTES...

El senyor Ventosa i Calvell, en el seu discurs de Madrid, va declarar que les classes conservadores havien d'actuar, no pensant, "en aquests moments", en un canvi de règim.

Vol dir que ja hi pensaran en el seu dia?

Doncs, caldrà que els republicans preparem els garrots...

QUI TIRA FLORETES...

En un míting ferroviari, el senyor Trifon Gómez, socialista castís, ha estat xiulat i apedregat amb taronges.

Anar a València i ésser obsequiat amb taronges, volen: res més escaient?

INCONSCIÈNCIA

En una de les seves astracanades: "La Oca", el senyor Muñoz Seca s'ha permès fer burla dels obrers parats bo i caricaturitzant-los grotescament.

El senyor Muñoz Seca, que ha fet molts diners jugant amb l'estupidesa del públic, no sap què és no trobar feina i patir gana.

No ho sap. Però podria comprendre que és una cosa massa trista i penosa, per a fer-la un objecte de mofa.

UN QUE FUIG...

El senyor March ha passat la frontera.

I l'ha passat com un home de bé: amb el seu passaport i el carnet de diputat.

Lenitats de la República!

COLLABORACIÓ CAVERNÍCOLA

En Gil Robles col·laborarà en el "Brusi". El degà dels diaris barcelonins diu: "...Estamos seguros que nuestros lectores agradecerán nuestra solicitud al concertar esta colaboración tan valiosa y agradecerán también al señor Gil Robles este nuevo esfuerzo por la Religión y por España".

Pobra religió, pobra Espanya i pobre "Brusi"!... Hi ha col·laboracions que maten.

MENTRE ELS SENSE FEINA BADALLEN

Recorden el que dèiem, l'altre dia, sobre una emissió de segells del mil·lenari de Montserrat, posats oficialment en circulació pel Govern de la República? Doncs, ara hi ha que'com millor.

Des del dia 31 de desembre, aquests segells han deixat de tenir validesa per al franqueig de les cartes, i ara l'Estat es prepara a tornar-ne a tirar una gran quantitat i vendre'ls a baix preu als col·leccionistes com qui ven estampes del Sagrat Cor.

A qui darà profit aquest negoci estrany? A algun protegit de la Dictadura?

ELS TAXISTES

El plet dels autos es va embolicant cada dia més, i si quan era regidor En Tusell, lo dels taxis no podia anar ni amb rodes, i perdonin el xisto, ara que ho és En Vâchier, es pot ben dir que estem en "pana".

I doncs, senyor Aguadé, que no ho hem de resoldre, això, d'una vegada?

NOUS DEUTES...

Sembla que l'Ajuntament es disposa a llençar més Deute al mercat.

Ja fa molts anys que, en una sarsuela el nom de la qual no recordem, sortia un soldat que, fent l'amor a una raspa, li deia:

Y vale usted más pesetas
que debe el Ayuntamiento.

I era molt abans de començar-se l'Exposició! Amb això calculin com devem estar ara

...???

A què no saben vostès el que és un mot de cinc lletres, que comença per una m, acaba per una a i quan més es remena més pudor fa?

Mau ...

COM ESTA L'AUTORITAT!...

Els urbans, amb motiu del conflicte dels taxis, detenen els "Davids".

I la policia, en defensa d'aquests, va i deté els urbans.

Aviat es podrà tornar a dir aquell xistu tan vell posat al peu d'un grup reunit al carrer:

—Què ha passat?

—No s'cs. Què un cotxe ha mort un carro.

INCOMPATIBILITATS

Des de l'acabament, per sorpresa, de la darrera sessió municipal, no s'ha cantat més gall ni gallina de la proposició d'incompatibilitats presentada per les minories.

Però nosaltres, que sabem el què, els podem assegurar que se'n tornarà a parlar, i que el saló de sessions presentarà, amb aquest motiu, l'aspecte de les grans solemnitats.

MESURA PLAUSIBLE

El senyor Moles ha suspès "Reacción", aquell periòdic cavernícol que, no content d'atacar la República per tots costats, es dedicava, amb una humilitat completament cristiana, a insultar a tothom que li venia bé.

Està molt bé, senyor governador. No sempre han de rebre els periòdics d'esquerra.

LES "D'ESTROPAJOSA"

Una comissió de dames d'Estropajosa va visitar el senyor Moles per demanar-li que actués contra les publicacions alegres.

Sens dubte el "D.I.C." i "Gracia y Justicia" comencen a sentir les conseqüències de la competència.

TRAGÈDIA DE L'HOME QUE ES BUSCA LA FORÇA

L'incommensurable i mai prou lloat Calvo Sotelo desitja que el processin, però que no li facin mal.

Demana, ara, que se li presenti un nou suplicatori amb totes les garanties de publicitat, per tal que pugui defensar el seu honor i la seva capacitat hisendística.

Si l'han de penjar, desitja només que li deixin escollir l'arbre, però no troba encara una farigola prou petita.

L'AMIC DE CAMBÓ

La "Unión Radio" va anunciar que retransmetria el discurs del gran financier monàrquic senyor Ventosa i Calvell.

Moments abans de l'hora anunciada comunicà al públic que no podia radiar el discurs del senyor "Ventura" per ordre governativa.

Segons després digué que el perdonessin, puix en dirigir-se als radioients havia dit que no era possible retransmetre el discurs del senyor Ventosa, essent així que volia dir del senyor Ventura.

Es veu que el famós ministre d'Hisenda de l'últim govern monàrquic ja no el recorda ningú, ni l'espeaker de la Ràdio, que el confon amb un Ventura qualsevol.

Aquest incident és el millor comentari del que pesa l'opinió del lacai d'En Paquito Cambó i Batlle.

LA MÀ DRETA NO HA DE SABER ÇO QUE FA L'ESQUERRA.

Josep Maria Junoy director del rotatiu cavernícol "El Matí", predica tot el contrari del que fa. Després d'inserir al seu diari tota mena de pastorals i encícliques contra el vici, passeja amb senyoretetes de mal viure. Fa uns dies sortí de l'Hotel Colón acompanyat d'una inexpugnable virtut que manté conversacions amables per poc preu. Es veu que el tal Josep Maria Junoy és home de pocs recursos per tal com precisament va escollir l'entretinguda més popular, i la gent se'l mirava amb curiositat, mentre es burlava de l'aire de "currido" que prenien en sorprendre somriures malintencionats.

Recomanem al senyor Junoy que quan vulgui convertir al catolicisme les nenes que fumen i surten de nit, no es faci el viu i prengui consell del seu confessor. És l'única manera de què no l'enganyin.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8. -- Barcelona.

Els catòlics de punyal i trabuc han comès un altre crim.
Cal que la República sàpiga evitar aquests crims. Cal que
la República sàpiga castigar durament aquests crims.